

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

42. An qui in peccato mortali excipit confessiones multorum, non solum peccet mortaliter, sed teneatur hanc circumstantiam aperire? Et an teneatur explicare numerum personarum, etiam si successice eos ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

§om. 1. tract. 2. disp. 2. punct. 1. n. 5. ubi sic ait: Inquires an iactantia eiusdem sit specificæ malitiæ cum peccato, de quo iactas, ac proinde in confessione tenearis dicere, & declarare peccatum, de quo fuit iactantia, si fuit, inquam, iactantia de furto, vel de fornicatione.

9. Affirmat Sanchez illo cap. 3. numer. 13. Mouetur, quia virtus non solum prohibet peccatum sibi formaliter contrarium; sed etiam delectationem, & iactantiam de illo. Quæ sententia vera omnino est, si iactantia sit cum gaudio de peccato commissio: at si gaudium excludas, & solum peccatum iactantiæ committas, existimo probabilius non variari eius malitiam ex varietate peccati circa quod versatur; ac proinde te non esse obligatum declarare peccatum, cuius fuit iactantia, sed sufficienter satisfacere dicendo, te de mortali culpa iactasse. Probo, quia tota iactantiæ malitia consistit in captanda gloria, & honore ex malefactis, quod verò malè facta sint atrocissima, homicidia, aut fornicationes, materiale quid est, & per accidens ad iactantiæ malitiam; sicut ad violationem voti, & iuramenti, materiale quid est, quod violatio sit in castitate, vel in paupertate. Ita tenet expressè Nauarrus Summ. prælud. 9. n. 4. Neque verum est quamlibet virtutem prohibere iactantiam de peccato sibi contrario, sicut prohibet, delectationem, gaudium, & desiderium illius, quia iactantia de peccato quodcumque sit, per se prohibetur à virtute humilitatis: est enim iactantia filia superbiæ, seu inanis gloriæ, vt dixit Gregor. lib. 3. 1. moral. cap. 31. & Dignus Thomas communiter receptus 2. 2. quest. 132. artic. 4. Ac proinde humilitati contraria, ac delectatio, gaudium, & desiderium de peccato solum ab ea virtute prohibetur, qua prohibetur ipsum peccatum.

RESOL. XL.

An si Sacerdos in Missa Eucharistiam ab aliis consecratam in peccato mortali multis ministrat, debeat hanc circumstantiam explicare?

Et an saltem fraudo in opinione affirmatiua, sufficiat, si se accuset Eucharistiam administrasse in peccato mortali, sine expressione, & numero personarum, quas communicauit? Ex part. 1. tr. 7. Ref. 4. 1.

§. 1. Negatiuè respondeo: quia in tali casu reperitur tantum vnicum peccatum mortale in genere moris, absque iniuria proximi: sicut, v. g. si aliquis * vna asperione Baptismi, aut vna absolutione baptizaret, seu absolueret simul multos. Et ita docet Tannerus in 2. 2. disp. 4. q. 2. dub. 4. n. 56. Henríquez lib. 5. c. 5. n. 6. & alij.

2. Imò, vt in tract. de celebrat. Missarum, diximus, est probabilis illa sententia, quæ docet, Sacerdotem, in peccato mortali aliis sacram Eucharistiam ministrantem, non peccare mortaliter, vt docet Vasquez in 3. p. tom. 2. disp. 136. c. 3. n. 38. Ioan. de la Cruz in director. Confes. p. 2. q. 4. dub. 3. concl. 1. & alij. Quidquid in contrarium asserat Filliucius tom. 1. tract. 4. c. 9. num. 271. Coninch. de Sacram. q. 64. art. 6. dub. 1. num. 35. Valentia tom. 4. disp. 9. q. 10. punct. 1. Villalobos in sum. tom. 1. tract. 4. dub. 14. n. & alij.

3. Itaque in tali casu non est necesse, vt Sacerdos se accuset de tali administratione Eucharistiæ in peccato mortali. Vel, si hanc opinionem non vis tenere dic, quod sufficit, vt se accuset Eucharistiam administrasse in peccato mortali, sine expressione, & numero personarum, quas communicauit.

4. Vnde apparet, me olim probabiliter respondi-

se, quendam Parochum Eucharistiam infirmis per ciuitatem ministrantem cum peccato mortali, mortaliter non peccasse: quia, qui ministrat Eucharistiam consecratam, non est minister Dei ad iustificacionem proximè, sicut in aliis Sacramentis; sed tantum est veluti applicans actiua passiuus. In aliis autem Sacramentis Sacerdos simul conficit, & ministrat Sacramentum; non autem in hoc: non enim est idem conficere, & aliis ministrare. Cætera Sacramenta in actione, & vsu consistunt: Sacramentum verò Eucharistiæ post consecrationem permanet. Ergo, &c.

RESOL. XLI.

An qui cum conscientia mortalis peccati ministrat excellentius Sacramentum debeat dictum Sacramentum explicare?

Et an hoc intelligatur de aliis Sacramentis excepta Eucharistia?

Et quid, quando Minister esset in aliquo grauissimo, & extraordinario peccato, aut si sit multis, & grauibus peccatis irretitus? Ex part. 1. tr. 7. Ref. 59.

§. 1. Affirmatiuam sententiam docet Ioan. de la Cruz in director. conf. p. 2. de Sacramento in genere quest. 4. dub. 3. conclus. 3. & ante illum Ledelma in summa, tom. 1. de Sacramento in genere cap. 6. concl. 8.

2. Sed ego contrarium asserendum esse puto: licet enim in tali casu grauius peccetur; attamen in confessione sufficit dicere, se ministrasse Sacramentum in peccato mortali. Et idem etiam aduersus præfatos Doctores dicendum esse existimo quando minister esset in aliquo grauissimo, & extraordinario peccato, aut si sit multis & grauibus irretitus peccatis; non enim in tali casu speciem, & numerum peccatorum, cum quibus Sacramentum ministrat, opus est explicare; sed sufficit dicere se Sacramentum cum lethali peccato semel, vel toties ministrasse. Et hoc ego intelligo de aliis Sacramentis, excepta Eucharistia, nam, si quis Eucharistiam ministraret cum reatu peccati mortalis, puto non peccare mortaliter, vt alibi fusè in tract. de celebrat. Missar. cum Vasquez & aliis satis probatum est.

Sup. hoc in Ref. præterita, & signan- ter à §. Imo, & in multis aliis eius an- not.

Sup. hoc inf. in Ref. 163. 6. Quæro quin- to.

Alibi in Ref. præterita §. Imo, & in aliis eius not.

RESOL. XLII.

An qui in peccato mortali excepit confessiones multorum, non solum peccet mortaliter, sed teneatur hanc circumstantiam aperire?

Et an teneatur explicare numerum personarum, etiam si successiuè eos absoluat? Ex part. 1. tractat. 7. Ref. 43.

§. 1. Affirmatiuè respondent aliqui, & putant, talem debere explicare numerum personarum: quia tot peccata mortalia committit, quot personas absoluit. Ita Azorius p. 1. lib. 4. c. 4. q. 6. Suar. in 3. p. tom. 4. disp. 22. sect. 5. n. 55. & alij.

2. Hæc sententia est probabilis; sed contrariam etiam probabilem existimo ex dictis in superiori Resolutione; dum modò successiuè illos penitentes absoluat: est enim vnicum peccatum in genere moris; non autem si cum notabili interruptione nunc vnum, nunc alium absolueret. Idèò in casu nostro sufficit, vt dicat postea dictus Confessarius, quando confitetur: Administrauit Sacramentum penitentia in peccato mortali. Et hanc sententiam in terminis docet Rodriguez in sum. tom. 2. cap. 44. n. 3. Inuenies

Sup. hoc supra in Ref. 27. §. Nec & in aliis multis Ref. & §. eius annot.

Quæ hic est prima post. præteritam.

Quæ hic est
infra Ref.
165 §. in Ref.
43.

plura super hac materia in tertia huius Operis Parte
Tract. 4. de Sacram. Refol. 67.

RESOL. XLIII.

An Confessarius, qui incipit audire Confessionem in peccato mortali, sed postea ante absolutionem elicit actum contritionis, teneatur postea, quando confitetur, explicare se incepisse illam confessionem in statu peccati mortalis? Ex part. 1. tract. 7. Ref. 47.

Sup. hac doctrina lege supra in tr. 1. ex Ref. 11. §. 2. prope finem, vers. Notat etiam, & recitantur in alio §. eius nor. & in tr. 4. tr. 8. Ref. 44. à lin. 2.

§. 1. **A**ffirmatiuam sententiam docet Possueinus de offic. Curati, cap. 45. numer. 41. qui citat Suarez in 3. part. disp. 28. sect. 1. num. 2.

2. Et hæc opinio est satis probabilis: sed contrariam probabilem etiam esse existimo. Dico igitur, Confessarium licet sit in peccato mortali, dum à principio audit Confessionem, non peccare mortaliter, si habeat propositum penitendi, antequam absoluat. Et ita docet Henriquez lib. 6. cap. 18. num. 6. in Glossa, littera P. Et ratio est: quia tunc Sacerdos peccat mortaliter, quando administrat Sacramentum in peccato mortali: sed in tali casu, quando Sacerdos conficit Sacramentum, iam per actum contritionis elicitum est in gratia: ergo, &c.

RESOL. XLIV.

Quidam Confessarius ex negligentia culpabilis non interrogauit penitentem de circumstantia necessaria ad confessionis integritatem: quaritur, an teneatur monere penitentem de defectu commisso? Et quid, si defectus huiusmodi esset coniunctus cum damno tertij, vel ipsius penitentis? Et notatur pro consolatione Confessariorum, quod omittere aliquam interrogationem necessariam per inadvertentiam aut oblivionem non erit peccatum mortale? Ex part. 2. tractat. 15. & Miscell. 1. Refol. 7.

Quoad hoc infra in tr. 8. lege laudat doctrinam Ref. 53. 44. §. 56 & signanter supra in tr. 4. ex Ref. 1 §. sed hæc, à medio, vers. notat autem sed lege predictam §. per rorum, & si placet, vide totam Ref. & alias Ref. & §. eius nor. & non pigebit.

§. 1. **R**espondeo Antonium Fernandez in Exam. Theol. moral. p. 4. c. 5. §. 11. n. 3. affirmatiuam sententiam docere, putat enim hunc defectum esse virgentem causam, obligantem confessarium ad peccandum à confidente facultatem, vt illum moneat de re necessaria circa factam confessionem. Ac proinde si monitio absque scandalo fieri potest, tenetur talis confessarius penitentem monere, dummodo illi non adueniat graue detrimentum.

2. Sed Vincentius Filliucius ex Societate Iesu, in suis eruditis quæstionibus moralibus, quas nuper edidit, tom. 1. tr. 3. cap. 12. qu. 374. & ibid. in instructione pro confessionibus excipiendis, c. 4. contrarium docet. Et enim confessarius, duplici de causa potest male absolueret. Primò, quia inualidè, non habendo intentionem, vel iurisdictionem, vel cum alio defectu, circa ipsam substantiam confessionis. Secundò, quia cum peccato, sed validè. In primo casu tenetur confessarius, prout supra ait Fernandez, & communiter Doctores, petere licentiam, & admonere penitentem. In secundò casu, regulariter ad nihil tenetur; præterquam ad dolorem de peccato facto. Ratio est, quia penitens non tenetur illam confessionem iterare, sed ad summum explicare circumstantiam illam, quando rescuerit se ad id fuisse obligatum. Hæc ille. Quam sententiam limitat nisi defectus eiusmodi esset coniunctus cum damno tertij, vt quia penitens retinebat alienum; tunc tenetur Sacerdos eum reuo-

care, & admonere, quando positivè contrarium dixisset, nempe eum non teneri ad restitutionem: quando autem tantum tacuisset, non teneretur; sed de hoc alibi.

3. Ex hac sententia Filliucij apparet, tunc confessarium teneri admonere penitentem, quando defectus veratur circa substantiam, & validitatem Sacramenti, non est in præiudicium tertij, vel ipsius penitentis, relinquendo illum, videlicet in occasione proxima peccandi; secus autem si absolutio fuit valida, sed ob ignorantiam cum peccato à confessario collata, non faciendo videlicet explicare aliquam circumstantiam necessariam, vel numerum peccatorum, nam in hoc casu sufficit, ait Filliucius, confessarium penitere. Et ita etiam tenet Nugn. in addit. ad 3. part. to. 2. quæst. 8. art. 3. dub. 5. fol. mibi 275. & Reginaldus to. 1. lib. 8. cap. 3. sect. 2. num. 31.

4. Notandum est tamen, pro consolatione confessariorum, quod omittere aliquam interrogationem necessariam per inadvertentiam, aut oblivionem, non erit peccatum mortale, vt ex Navarro docet Bases & Valerius in differentis viris que fori, vers. Index, diff. 6. num. 4. Sed circa præsentem quæstionem vide Valq. in 3. p. 20. 4. q. 9. 3. n. 3. dub. 8. Bonacini de Sacram. disp. 3. q. 7. punct. 6. n. 2. Suarez in 3. p. to. 4. disp. 3. 2. sect. 6. Franciscum Ortiz, in sum. c. 24. n. 8. Onuphium opuse. de sigillo, sect. 4. q. 5. §. sequitur secundo. Sotum de reg. & deteg. sacram. membr. 3. q. 4. Nau. c. 26. n. 14. Reginald. ubi supra, & alios.

RESOL. XLV.

An Confessarius, qui statim post confessionem sollicitavit penitentem, & rem habuit cum illa, teneatur hanc circumstantiam confiteri? Et quid, si tale peccatum committitur unico die post confessionem, vel proxime ante illam? Ex part. 4. tr. 5. Ref. 34.

§. 1. **A**ffirmatiuè respondet Petrus de Ohagea in tract. 2. de Confess. sacram. quæst. 14. n. 14. ubi sic ait: Si forte contingat aliquem Confessarium committere peccatum luxuriae cum aliqua penitente in ipsa confessione, vel proxime ad illam, talis circumstantia esset explicanda in confessione, quia mutat speciem propter iniuriam, & irreuerentiam contra sacramentum Penitentiae commissam. Cum vero tale peccatum committitur unico die post confessionem, non habet eam specialem deformitatem necessariò confitentiam, tum quia non dicitur proxime ad confessionem, tum quia ex confessione minime contrahitur cognatio spiritualis perpetuò duratura, sicut nascitur ex Baptismi sacramento. Ita ille, & Ludovicus de San Iuan in luce Confess. quæst. 5. de sacram. Penit. art. 12. difficult. 5. & nouissime doctus Hurtado de sacram. Penitent. disp. 9. diff. 4. §. Quid, in fine.

RESOL. XLVI.

Consultus sum sæpius, An Confessarius, qui carnaliter penitentem cognouit, teneatur in confessione exprimere hanc circumstantiam: vel an sufficiat tantum dicere se copulam cum coniugata, vel filiam habuisse? Ex part. 2. tractat. 17. & Miscell. 3. Ref. 11.

§. 1. **R**espondeo affirmatiuam sententiam tenuisse Armillam ver. circumstantia, n. 13. Vivaldum in suo Candelabro 3. p. 1. de confess. n. 50 Lopez p. 1. infra.